

Synpunkter på planerad kraftledning Överby-Beckomberga

Viby-Ravalnshagens Villaägareförening har ca 400 medlemmar boende i Viby och Ravalnshagen i Sollentuna och har blivit kontaktade av ett flertal medlemmar och andra boende i området som uttryckt sin oro för den föreslagna ledningssträckningen och då främst den luftledning som är föreslagen vid Viby (utredningsalternativ 3a).

Villaägareföreningen har tagit del av utskickade samrådshandlingar avseende kraftledning mellan Överby och Beckomberga. Samrådsmaterialet beskriver ett flertal olika sträckningar och föreningens synpunkter koncentrerar sig på de föreslagna sträckningar som går i närheten av föreningens upptagningsområde och som påverkar boendemiljö och den närliggande rekreativmiljön.

Villaägareföreningen vill framhålla sina synpunkter ur några olika synvinklar.

1. Hur denna kommundel redan drabbats hårt av infrastruktur och andra anläggningar.
2. Hur samrådsförslaget är upplagt och vilka brister i det som vi uppmärksammat.
3. En beskrivning av den oro vi känner kring den föreslagna kraftledning och hur förslagen ledningssträckning vid Viby kan komma att påverka boende- och naturmiljön.

1. **Viby/Sollentuna är redan hårt utsatt av störningar från infrastruktur och andra anläggningar.**

Vi vill inledningsvis uppmärksamma olika beslutsfattare på att Sollentuna och i synnerhet Häggvik, Norrviken, Rotebro, redan är hårt drabbade av trafikleder, annan infrastruktur och anläggningar där de ekonomiska satsningarna för att få en bättre boendemiljö, kommit i andra hand. Vi tänker då tex på att Förbifart Stockholm i stort sett helt byggs under mark, UTOM den del som byggs i Sollentuna. Utöver detta har vi redan E4an och järnvägen som skär igenom bostadsområdena.

Samrådsförslaget från Sv Kraftnät visar flera olika alternativ till stäckningar genom västra Storstockholm där i stort sett samtliga föreslagna dragningarna sker under mark som jordkabel eller i vatten som sjökabel UTOM den sträckning 3a som föreslås förbi Viby där det är aktuellt med **antingen** markförlagd kabel eller luftledning och där valet av luftledning verkar ligga nära till hands om man ska gå på beskrivningarna. Detta skulle innebära att vi riskerar att Viby/Sollentuna återigen drabbas av att det billigaste alternativet väljs som medför störst negativ påverkan för människor och miljö.

Om det nu finns jordledningsalternativ så kan det upplevas som mycket omodernt att välja en luftledning som är 65 m hög. Den ledningen kommer sannolikt att ha en livslängd på 30–50 år och kommer således att förfärla landskap och boendemiljö i många år.

2. **Brister i Samrådsförslaget från Sv Kraftnät.**

Samtliga föreslagna stäckningar genom västra Storstockholm och Sollentuna är noggrant beskrivna i samrådsförslaget och även vilka konsekvenser de får. Sträckningarna som berör Viby och Sollentuna sker under mark som jordkabel UTOM sträckning 3a där det alltså är aktuellt med antingen markförlagd kabel eller luftledning.

Villaägareföreningen anser inte att ett underlag för kommande beslut kan vara upplagt på det sättet. Det är viktigt att samtliga som tar del av underlaget mycket tydligare ska veta vad som gäller: Är förslaget luftledning eller jordkabel? Med denna osäkerhet är det omöjligt både för boende och beslutsfattare att göra en riktig bedömning av de olika alternativen. Väljs tex alternativ 3a med jordkabel istället för luftledning så blir den "Samlade bedömningen" (miljökonsekvensbeskrivningen, sid 61 i samrådsunderlaget) helt annorlunda.

De olika sträckningsalternativen är i presentationen beskrivna som att alternativ 3a

antingen kan utföras som jordkabel eller luftledning MEN när man läser detaljbeskrivningar och kommentarerna så verkar det vara luftledning som beskrivs vid Viby.

Sträckningen 3a borde alltså i underlaget ha redovisats som två olika alternativ vilket hade fått mycket olika utfall i den "samlade bedömningen". Som det nu är beskrivet så är alternativ 3a det enda alternativ där anläggningskostnaden, enligt Tabell 3, är måttlig, vilket troligen beror på att man kalkylerat med en luftledning. Tyvärr kan sådana generaliseringar och misstag få mycket stor betydelse när beslutet om sträckning ska tas.

Beskrivningen av alternativ 3a är även bristfällig när det gäller hur sjön Ravalen ska passeras. I avsnitt 7.3.4 talas om ett "sjöspann" vilket tyder på luftledning, men vilken är lösningen och konsekvenserna om jordkabel/sjökabel-alternativet väljs? Vi har inte hittat någon beskrivning av det. Dessa brister talar för att underlagsmaterialet inte riktigt känns trovärdigt, fullständigt och objektivt.

Likaså utgår flera av bedömningarna i avsnitt 7:3 från att sträckning 3a blir luftledning. Det känns som jordkabelalternativet i 3a helt glöms bort. De sammantagna konsekvenserna av det blir att beskrivningen av ett jordkabelalternativ i 3a bedöms som mycket negativ för landskapsbilden mm trots att denna sträckning med jordkabel snarare skulle kunna bli positiv för landskapsbilden när befintlig luftledning försvinner och ersätts med jordkabel.

Fortsatt utredning måste redovisa 3a som två olika alternativ: ett luftledningsalternativ och ett jordkabelalternativ, om det inte är så att man redan efter samrådet helt avstår från att gå vidare med luftledningsalternativet.

Av samrådsförslaget framgår inte heller i detalj vilket utrymme en luftledning eller jordkabel verkligen skulle ta i anspråk. Samrådsförslaget redovisar en relativt bred korridor. En ny dragning med luftledning i befintlig sträckning förbi Viby skulle visserligen ersätta en befintlig kraftledning men riskerar att ta ytterligare mark i anspråk utöver befintlig kraftledningsgata vilket medför ett kraftigt intrång i naturreservatet, vilket inte framgår.

Enligt tjänstemännen vid informationsträffen, den 7–8/3 på Scandic Start i Sollentuna, är en jord/sjö-kabel 6–10 ggr dyrare än luftledning vilket inte framgår av informationsmaterialet. Den informationen borde ha framgått för att förbättra förståelsen av underlaget. En grov kostnadsuppskattning av de olika förslagen borde också ha varit med. Likaså är det intressant att veta vilka avvägningar som avses göras mellan kostnader och miljö. Här är det viktigt att de boendes synpunkter måste värderas högt så att inte det billigaste alternativet väljs (som i förbifart Sthlm).

Hälsoaspekterna är också bristfälligt beskrivna i samrådsunderlaget. Kommentarer och inlägg från föreningsmedlemmar och andra boende i Viby som Villaägareföreningen tagit del av tyder på att det finns vetenskapliga rön om att magnetfält från kraftledningar har kopplats till ökad leukemi hos barn. Samrådsförslaget beskriver hälsorisker mm men verkar inte lyfta fram allt som faktiskt sägs om "ohälsa" i de rapporter man relaterar till.

Effekterna av magnetfält har visat sig medföra ökad risk för cancer i vissa studier, medan andra studier ej har kunnat påvisa en sådan riskökning. Det kvarstår faktum att en hälsoeffekt inte kan uteslutas baserat på den forskning som gjorts. I sådant läge är det bättre att inte fortsätta att planera ett samhälle med luftledningar om det kan undvikas.

Villaägareföreningen har inte förutsättningar att bedöma kraftledningens påverkan på vår hälsa utan där måste vi förlita oss på vad olika experter tar fram i olika utredningar men vi anser det då självklart och viktigt att Sv kraftnät behandlar och beskriver sådan information på ett helt objektivt sätt.

Villaägareföreningen förutsätter därför att man i det fortsatta arbetet med att utreda bästa alternativet för kraftledningen utvecklar sitt underlagsmaterial och bättre beskriver de olika

ledningssträckningarna tydligt uppdelade på luftledning respektive markkabel och de hälsoeffekter en kraftledning innebär.

3. Störningar på landskapsbild, boendemiljö och rekreationsområden

Även om en ny luftledning skulle inrymmas i befintlig kraftledningsgata skulle den få en mycket stor inverkan på landskapsbilden eftersom den föreslagna ledningen placeras på 65 meter höga stolpar som skulle förändra omgivningarna totalt. De nuvarande ledningsstolparna är kanske 15–20 meter höga och sticker inte upp så mycket ovanför träden utan "smälter" hyfsat in i naturen. De föreslagna stolparna är kolosser som skulle ses från hela Viby och stora delar av Sollentuna. När man från samhället i övrigt gör relativt stora satsningar på natur- och kulturmiljön kring Bögs och Väsby gårdar med omkringliggande odlingslandskap, känns ett förslag med en gigantisk luftledning i denna omgivning helt förkastligt

Vi har tidigare varit inne på att samrådsunderlaget inte riktigt klarlägger vilket utrymmesbehov en luftledning skulle ha. Föreslagen korridor i alternativ 3a skulle kunna innebära att kraftledningsgatan breddas rejält med påföljd att naturreservatet påverkas kraftigt negativt med stora förändringar av naturmiljön som följd.

Om valet faller på något av alternativen som går förbi Viby är jordkabeln att föredra. Vi förutsätter att man i så fall kan följa befintlig sträckning (nuvarande kraftledningsgata) och lyckas gräva ned kabeln inom befintlig gata. I den bästa av världar borde kabeln kunna grävas ned på den plats där den ledning som ska skrotas går. Sv Krafnäts tjänstemän verkar ännu inte ha studerat detta med jordkabel vid Viby så ingående, för de talade om att jordkabeln i så fall skulle grävas ned i (ut)kanten av kraftledningsgatan eftersom det var mindre berg där, vilket vi inte anser stämmer. Enligt vår bedömning är det lika mycket berg i kanten av kraftledningsgatan som ca 10–15 meter bredvid där den ledning går som ska plockas ned. Vi Vibybor borde ha en hyfsad uppfattning om detta eftersom flertalet av oss korsar den ledningsgatan dagligen.

En nedläggning av jordkabel i sträckning 3c bedömer vi inte heller som ett bra alternativ i den del den går ut över Järvafältet och genom naturreservatet. En jordkabelschakt från kraftledningsgatan vid Viby och söderut genom Järva-reservatet, förbi Väsby Gård mot Hägerstalund skulle påverka det vackra brukningslandskapet med de gamla vägsträckningarna på ett sätt som inte riktigt kan återställas. Har man en gång grävt sig igenom gårdesgårdar, diken och vägrenar så blir de för alltid påverkade och det är mycket svårt att återställa den ursprungliga miljön som är så värdefull för Järvafältet.

Att Villaägareföreningen själviskt skulle kräva att ledningen skall anläggas i en annan sträckning och inte här vid Viby är kanske lite för mycket NIMBY (Not In My Back Yard).

Yrkande: Vi yrkar på att om utredningskorridor 3a väljs, så skall kraftledningen förläggas som markkabel med hänsyn till att en luftledning där får alltför stor negativ påverkan på boende och miljö i Viby/Norrviken/Häggvik och Sollentuna kommunen i synnerhet samt alla besökare till Järvafältet i allmänhet. Vi yrkar även på att alternativ 3c slopas helt.

Sollentuna 2017-04-14

För Viby-Ravalnshagens Villaägareförening

Göran Ahlberg
Sekreterare

Moränvägen 18
192 67 Sollentuna
070-6120485